

Regelrådet är ett oberoende särskilt beslutsorgan utsett av regeringen. Rådets uppgift består av att bedöma konsekvensutredningars kvalitet med hänsyn till de effekter författningsförslaget kan få för företag.

Statens jordbruksverk
551 82 Jönköping

Yttrande över Statens jordbruksverks förslag till föreskrifter om ansökan för jordbrukarstöd (SJVFS 2014:XX)

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Det remitterade förslaget utgörs av föreskrifter som reglerar hur företagare kommer att kunna ansöka om stöd i enlighet med Landsbygdsprogrammet 2014-2020. Föreskrifterna har sin grund i förordningen (2014:1101) om EU:s direktstöd för jordbrukare. Den svenska förordningen härrör i sin tur från bl.a. Europaparlamentets och rådets förordningar nr 1306/2013 och 1307/2013 (förordningen om direktstöd). EU-förordningarna reglerar finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitiken respektive direktstöd för jordbrukare inom de stödordningar som ingår i den gemensamma jordbrukspolitiken. Tidigare har ett liknande nationellt och EU-rättsligt regelverk funnits som möjliggjort ansökan om stöd enligt Landsbygdsprogrammet 2007-2013.

Det remitterade föreskriftsförslaget innehåller bland annat en anvisning av de stödformer författningen gäller för, grundläggande krav på ansökande jordbrukare och sista ansöknings- och ändringsdag. Det föreslås vidare att utöver de krav som framgår av artikel 14 i genomförandeförordningen (EU) nr 809/2014 ska en ansökan om direktstöd eller utbetalning innehålla:

- block- och skiftesredovisning förutom i de fall då jordbrukare ansöker om utbetalningar för vissa specificerade åtaganden eller stöd,
- information om ägandeförhållanden i det fallet en juridisk person ansöker om stöd till unga jordbrukare,
- produktionsplatsnummer i det fallet jordbrukaren ansöker om nötkreatursstöd,
- uppgifter om hur många av vissa djur som finns om jordbrukaren ansöker om utbetalning för ekologisk produktion eller omställning till detsamma,
- uppgifter om antalet djur när stöd söks för produktion av smågrisar och getter,
- uppgift om produktionsplatsnummer och antalet djur om jordbrukaren ansöker om kompensationsbidrag samt
- uppgifter om antal djur per djurslag som vistas vid fäboden om fäbodbrukare ansöker om utbetalning av miljöersättning.

Vad gäller ansökan om åtagande ska den förutom det som anges i ovan nämnda genomförandeförordning även innehålla uppgift om blockidentitet samt uppgift om vilka kontrollorgan sökanden är ansluten till i det fall ansökan avser åtaganden för ekologisk produktion eller omställning till ekologisk produktion.

Det föreslås vidare en ordning för hur en ansökan om undantag enligt 9 artikeln i förordningen om direktstöd ska uppfyllas. Underlaget ska innehålla uppgifter från företagets bokföring där intäkterna har klassificerats i enlighet med artiklarna 11-13 av förordning (EU) nr 639/2013.

Vad gäller ansökningar om kompensationsbidrag, utbetalning av miljöersättning, ersättning för ekologisk produktion eller för omställning till detsamma ska dessa utöver vad som angetts för ansökan om direktstöd eller utbetalning samt artikel 15 i genomförandeförordningen (EU) nr 809/2014 även innehålla uppgifter om markanvändning och storlek på alla skiften. Utöver de krav som finns vid ansökan om åtagande samt kraven i 15 artikeln av genomförandeförordningen föreslås följande gälla vid ansökan om åtagande för miljöersättning, ersättning för ekologisk produktion eller omställning till detsamma.

- För åtagande för ekologisk produktion eller omställning till detsamma vid betesmarker och slätterängar ska ansökan innehålla uppgift om den areal på blocket som ansökan avser,
- Om ansökan gäller betesmarker och slätterängar ska ansökan innehålla uppgift om block och skiften, markanvändning och åtagandenivå samt vilka komplement som omfattas av ansökan.
- Om ansökan gäller fäbodlar ska ansökan innehålla uppgift om namn på dessa, vilket centrum de har, vilken som är huvudfäbod och vilka kompletterande fäbodlar som hör till den. Vidare ska information om antal djur och djurslag som hör till huvudfäboden specificeras liksom vilka block som hör till respektive fäbod. Till ansökan av detta slag ska också uppgifter för respektive block om skiftesindelning och markanvändning finnas.
- Om ansökan gäller ekologisk produktion eller omställning till detsamma ska den sökande lämna uppgift avseende om ansökan även omfattar ekologisk djurhållning.

Det föreslås vidare att en blockkarta ska bifogas ansökan om blockkarta inte tidigare har inkommit till Statens jordbruksverk eller om skiften har tillkommit eller förändrats.

Slutligen anges att en ansökan om tilldelning av stödrätter ur den nationella reserven ska innehålla uppgift om vem som söker stödrätter, på vilken grund stödet söks samt underlag som visar ägarinformation för företaget.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

Den EU-gemensamma jordbrukspolitiken innehåller möjligheter för jordbrukare att ansöka om stöd inom landsbygdprogrammet. Det tidigare landsbygdprogrammet har löpt ut och en ny programperiod för år 2014 till och med år 2020 har introducerats. Det remitterade förslaget innehåller regler som gör det möjligt för svenska jordbrukare att ansöka om stöd för den nya programperioden. År 2014 inkom enligt förslagsställaren 99,7 % av ansökningarna över internet och föreskrifterna är utformade med

utgångspunkt i att ansökningarna kommer att ske över internet. Möjlighet att ansöka skriftligt finns också.

EU har ännu inte fattat beslut om Sveriges förslag till nytt landsbygdsprogram. Enligt Statens jordbruksverk är godkännande från EU att vänta under juni månad år 2015.

Alternativa lösningar och effekterna om ingen reglering kommer till stånd

Det anges att utan beslut om någon form av ansökningsföreskrift så kommer inte jordbrukarna att ha möjlighet att ansöka om stöd från landsbygdsprogrammet. Förslagsställaren diskuterar också alternativa lösningar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

Förslagsställaren anger att förslaget överensstämmer med EU-rätten.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Förslagsställaren anger att föreskriften måste träda i kraft innan den 16 mars 2016 då möjligheten att ansöka om stöd via Jordbruksverkets hemsida ska öppnas. Föreskriften föreslås därför träda i kraft den 12 mars 2015. Vad gäller speciella informationsinsatser anges att information kommer att ges till målgrupperna via redan etablerade kanaler. I informationsarbetet kommer Jordbruksverket att använda sig av sin hemsida, riktade utskick och information i olika forum, exempelvis Konsultinfo. Alla som tidigare ansökt via internetansökningsstjänsten kommer att få ett riktat utskick.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

Av remissen framgår att år 2014 ansökte cirka 61 500 jordbrukare om gårdsstöd. Ungefär lika många förväntas ansöka under år 2015. Det anges vidare att stödet avseende nötkreatur kommer att beröra cirka 19 000 företag och att stödet till unga jordbrukare beräknas beröra cirka 4 000 personer under år 2015 varefter cirka 1 000 personer beräknas ansöka per år. Ett hundratal personer och företag kan enligt förslagsställaren förväntas vara intresserade av att ansöka om att omfattas av undantagen i 9 artikeln av förordningen om direktstöd, främst inom hästsektorn. Ansökningar om miljöersättning, ekologisk produktion och kompensationsbidrag inkom år 2014 från cirka 50 000 jordbrukare och vad gäller ansökningar om det nationella stödet så inkom under samma period 611 stycken. Stödträter ur den nationella reserven förväntas ansökas av cirka 1 000 jordbrukare. Det anges att jordbrukare generellt är att se som små företag.

Förändringen i de berörda företagens kostnader och verksamhet

Administrativa kostnader

Statens jordbruksverk har vid följande uträkningar av kostnader utgått från att timlönen för en jordbrukare uppgår till 220 kr och timlönen för en konsult uppgår till 750 kr. Information om timlön för

Jordbrukare har hämtats från verktyget för ekonomisk planering och analys, Agriwise, och information om timlönen för konsulter från Tillväxtverkets databas Malin.

Vad gäller en ansökan om gårdsstöd anges det att det tar 84 minuter att fylla i ansökan med en konsult och 140 minuter utan en konsult. 44 % av de sökande beräknas anlita konsulter. Uppgifterna har hämtats från databasen Malin. Den samlade kostnaden för ansökan uppgår således till 39 760 080 kr om man räknar med samma antal sökande som år 2014. Förslagsställaren har dock bedömt att två tredjedelar av denna summa är hänförlig till kraven i förordningen om direktstöd och att kostnaden för deras presenterade förslag därmed uppgår till 13 120 826 kr. Regelrådet anser att det är positivt att förslagsställaren har delat upp kostnaden och specificerat vilken del som härrör direkt från direktivet och vilken som är en följd av den nationella lagstiftningen.

Vad gäller ansökan om nötkreatursstöd anges att det beräknas ta tre minuter att fylla i ansökan. Beräknat på en population om 19 000 sökande kommer förslaget administrativa kostnad att uppgå till 209 000 kr.

Vid ansökan om stöd för unga jordbrukare beräknas det krävas 10 minuter för kopiering och bifogande av underlag. Kostnaden per timme uppskattas till 220 kronor och antalet sökande till 400 varför den totala kostnaden av denna del av förslaget uppgår till 14 800 kr. Vad gäller ansökan om undantag från artikel 9 av förordningen om direktstöd anges att det inte är möjligt att beräkna hur många som kan tänkas vilja utnyttja denna möjlighet men att en ansökan kan uppskattas ta cirka 90 minuter att färdigställa.

Vad gäller ansökan om miljöersättning, ekologisk produktion och kompensationsbidrag beräknas utifrån uppgifter i databasen Malin cirka 44 % av de sökande anlita konsulter. Databasen ligger även till grund för övrig information om kostnaderna i dessa delar. I vissa delar har dock erfarenheter från Statens jordbruksverks internetjänst för stödansökningar påverkat siffrorna och i vissa delar har de uppskattats mot bakgrund av vad liknande arbetsuppgifter anges ta i anspråk enligt databasen. Kostnaderna har beräknats enligt följande och avser både ansökan om åtagande och ansökan om utbetalning i de fallen båda krävs för att få ut stödet.

- Vallodling, 12 minuters tidsåtgång för 15 000 sökande ger en total administrativ kostnad om 767 536 kr.
- Miljöersättning för betesmarker och slätterängar, 23,5 minuters tidsåtgång för 30 000 sökande ger en total administrativ kostnad om 2 769 279 kr.
- Miljöersättning för restaurering av betesmarker och slätterängar, 23,5 minuters tidsåtgång för 300 sökande ger en total administrativ kostnad om 27 693 kr.
- Miljöersättning för fåbodar, 23,5 minuters tidsåtgång för 230 sökande ger en total administrativ kostnad om 21 152 kr.
- Miljöersättning för skötsel av våtmarker och dammar, 45 minuters tidsåtgång för 2 200 jordbrukare ger en total administrativ kostnad om 662 332 kr.
- Ekologisk produktion, 1 timma och 17 minuters tidsåtgång för 5 500 sökande ger en total administrativ kostnad om 2 306 969 kr.
- Omställning till ekologisk produktion, 1 timma och 17 minuters tidsåtgång för 2 000 sökande ger en total administrativ kostnad om 838 898 kr.
- Kompensationsbidrag, 3 minuters tidsåtgång för 30 000 sökande ger en total administrativ kostnad om 346 815 kr.

- Nationella stödet, 5 minuters tidsåtgång för 611 sökande ger en total administrativ kostnad om 11 212 kr.

Vad gäller överlåtelse av jordbruksföretag kommer dessa anmälningar att göras på blankett och anges ta 15 minuter att fylla i, 800 anmälningar beräknas inkomma vilket ger en total administrativ kostnad om 44 000 kr. Att ansöka om stödrätter ur den nationella reserven anges ta 5 minuter och 7 000 ansökningar beräknas inkomma vilket ger en total administrativ kostnad om 123 200 kr. Slutligen anges att cirka 10 000 jordbrukare kommer att anmäla överföringar av stödrätter vilket tar i snitt 15 minuter att göra och då ger en samlad administrativ kostnad om 550 000 kr.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Det anges att ansökansföreskrifterna i sig inte kommer att påverka konkurrensförhållanden mellan företag. De överordnade regleringarnas effekter på företagens konkurrens anges vara svåra att förutse.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Det anges att reglerna inte kommer att få någon påverkan på företag i andra avseenden.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Förslagsställaren anger att jordbruksföretag i princip alltid är små företag och att särskild hänsyn därför inte behövas tas till någon viss grupp.

Sammantagen bedömning

Regelrådet bedömer att Statens jordbruksverk på ett förtjänstfullt sätt har redogjort för förslagets administrativa kostnader vilka också är de tillsynes viktigaste konsekvenserna av förslaget. Regelrådet har förståelse för att de slutliga effekterna av jordbruksstödet är svåra att förutse innan landsbygdsprogrammet 2014 - 2020 är antaget och att just de administrativa kostnaderna knutna till ansökan av stödet, snarare än effekterna av själva stödet, är föreskrifternas viktigaste konsekvenser. Sammantaget bedömer Regelrådet att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 19 januari 2015 .

I beslutet deltog Pernilla Lundqvist, ordförande, Lennart Palm, Leif Melin och Eleonor Kristoffersson.

Ärendet föredrogs av Nils Edvall.

Pernilla Lundqvist
Ordförande

Nils Edvall
Föredragande

